

Sygn. akt IV U 1040/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 października 2015r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSO Jacek Witkowski
Protokolant	stażysta Renata Olędzka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 8 października 2015r. w S.

odwołania D. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 4 sierpnia 2014 r. Nr (...)

w sprawie D. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie służby wojskowej

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 1040/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 sierpnia 2014 r. Nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., działając na podstawie art. 30 i art. 35 ustawy z dnia 29 maja 1974 r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin, odmówił D. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie odbywania służby wojskowej, lecz nie pozostającej w związku ze służbą wojskową od 1 lipca 2014 r., bowiem orzeczeniem z dnia 28.07.2014 r. Komisja Lekarska ustaliła, iż ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy.

Odwołanie od ww. decyzji złożył ubezpieczony D. M., wnosząc o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, a także o zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu wskazano, że niezdolność do pracy istnieje u ubezpieczonego od dnia 1 września 1998 r., a do 30 czerwca 2014 r. pobierał rentę z tytułu niezdolności do pracy. W ocenie wnioskodawcy, stan jego zdrowia nie uległ poprawie, a wręcz przeciwnie – pogorszył się, gdyż pojawiły się dodatkowe schorzenia. Jak wyjaśniono, ostatnio wystąpiły u ubezpieczonego niezłośliwe nowotwory skóry, które zostały wycięte, a ubezpieczony oczekuje na wyniki histopatologiczne oraz decyzję chirurga – onkologa, co do dalszych zabiegów chirurgicznych. Wnioskodawca choruje na cukrzycę typu I, która powstała w czasie pełnienia przez niego służby wojskowej i powoduje, że stan jego zdrowia jest bardzo chwiejny i nieustabilizowany – często występują niedocukrzenia, zdarza się hipoglikemia. Cukrzyca oraz choroby współistniejące skutkują tym, iż – zdaniem ubezpieczonego – odczuwa on zmęczenie wykonując nawet drobne prace domowe. W ocenie wnioskodawcy, od czasu

badania lekarskiego z dnia 7 czerwca 2011 r. jego stan zdrowia nie zmienił się, nie było żadnej poprawy, co więcej wystąpiły dodatkowe schorzenia. Z orzeczeniem komisji lekarskiej z dnia 28 lipca 2014 r. ubezpieczony nie może się zgodzić, bowiem badanie zostało przeprowadzone powierzchownie, a nie gruntownie, a nadto wyciągnięto błędne wnioski co do jego aktualnego stanu zdrowia i możliwości podjęcia przez niego jakiegokolwiek pracy (odwołanie, k. 1-5 a.s.).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, powołując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji, jednocześnie wskazując, że odwołanie nie wnosi do sprawy żadnych nowych dowodów faktycznych i prawnych, które uzasadniałyby zmianę decyzji (odpowiedź na odwołanie, k. 6-7 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

Ubezpieczony D. M., ur. (...), był uprawniony do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy powstałej w czasie odbywania służby wojskowej - bez związku ze służbą wojskową w okresie od 1 września 1998 r. do 30 czerwca 2014 r. W czasie pełnienia służby wojskowej, gdy ubezpieczony miał 18 lat, rozpoznano u niego cukrzycę typu 1, obecnie regulowaną insuliną pięć razy dziennie. D. M. posiada wykształcenie zawodowe – murarz, jednak do czasu rozpoznania ww. choroby jako murarz pracował jedynie w ramach praktyk jako uczeń szkoły zawodowej.

W dniu 14 maja 2014 r. ubezpieczony wystąpił do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ponowne ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (wniosek k. 82 a.r.). Rozpoznając wniosek organ rentowy skierował ubezpieczonego na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 17.06.2014r. ustalił, że ubezpieczony nie jest niezdolny do pracy (k. 84 a.r.).

Na skutek sprzeciwu ubezpieczonego od powyższego orzeczenia D. M. został skierowany na badanie przez komisję lekarską ZUS, która stwierdziła u ubezpieczonego: cukrzycę typu 1 bez udokumentowanych powikłań oraz przebyte złamanie prawego obojczyka leczone operacyjnie – wygojone, bez upośledzenia funkcji kończyny (k. 26v a.l.). Orzeczeniem z dnia 28.07.2014 r. Komisja Lekarska ZUS nie uznała ubezpieczonego za niezdolnego do pracy. Po przeanalizowaniu dokumentacji medycznej oraz zbadaniu ubezpieczonego, a także biorąc pod uwagę poziom jego wykształcenia i charakter wykonywanej pracy (wykształcenie zawodowe – murarz, pracował jedynie w ramach praktyk) Komisja Lekarska stwierdziła, iż badany wymaga wprawdzie dalszego systematycznego leczenia, jednak aktualny stopień upośledzenia funkcji organizmu spowodowany schorzeniami układu wewnątrzwydzielniczego na jego obecnym etapie zaawansowania nie uzasadnia obecnie orzeczenia niezdolności do pracy. W ocenie Komisji Lekarskiej, chorujący na cukrzycę bez powikłań może pracować równie sprawnie jak osoba bez cukrzycy i nie stwarza żadnego zagrożenia ani dla siebie, ani dla innych osób. Przeciwwskazana jest praca zmianowa, a także taka, w której uszkodzenia z powodu cukrzycy mogłyby wpływać na jakość pracy i jej wydajność, m.in. zawodowe kierowanie pojazdami, zawody niebezpieczne, praca przy maszynach w ruchu, praca przy piecach w wysokiej temperaturze, spalarniach, hutach, na torach kolejowych, w górnictwie, praca na wysokościach, kucharz, cukiernik, piekarz, praca w odosobnieniu. Powyższe nie dotyczy jednak ubezpieczonego (k. 90-90v a.r.). Powołane orzeczenie z 28.07.2014 r. stało się podstawą wydania zaskarżonej decyzji z dnia 04.08.2014r., odmawiającej D. M. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie odbywania służby wojskowej, lecz nie pozostającej w związku ze służbą od 1 lipca 2014 r. (k. 91 a.r.).

Stosownie do treści art. 35 ust. 1 ustawy z 29 maja 1974r. o zaopatrzeniu inwalidów wojennych i wojskowych oraz ich rodzin (Dz.U. z 2010r., Nr 101, poz.648 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje żołnierzowi, o którym mowa w art. 30 ust. 1 ustawy. Zgodnie z powołanym art. 30 ust. 1 inwalidą wojskowym jest żołnierz niezawodowy Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, który został uznany za całkowicie lub częściowo niezdolnego do pracy, przy czym niezdolność ta powstała:

1) w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju,

2) w ciągu 3 lat od zwolnienia z tej służby, jeżeli niezdolność do pracy jest następstwem chorób powstałych lub urazów doznanych w czasie odbywania służby wojskowej.

Z kolei w myśl art. 31 ww. ustawy w zależności od przyczyny powstania całkowitej lub częściowej niezdolności do pracy, niezdolność ta może pozostawać w związku ze służbą wojskową albo bez związku z tą służbą. W odniesieniu do definicji niezdolności do pracy powyższa ustawa odsyła – w art. 64 - do uregulowań ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. I tak zgodnie z art.12 ust.1, 2 i 3 tej ostatniej ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Rozstrzygnięcie o zasadności odwołania ubezpieczonego od decyzji organu rentowego odmawiającej mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie odbywania służby wojskowej, lecz bez związku ze służbą wojskową wymagało ustalenia, czy u ubezpieczonego w dalszym ciągu istnieje niezdolność do pracy. W tym celu Sąd oparł się przede wszystkim na opinii biegłego lekarza diabetologa, bowiem chorobą rozpoznaną w czasie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej (ale nie pozostającą w związku ze służbą) i będącą podstawą orzeczenia w 1998 r. u D. M. niezdolności do pracy była właśnie cukrzyca typu I-ego. Jak wynika z opinii biegłego diabetologa, o niezdolności do pracy chorych na cukrzycę decyduje występowanie i nasilenie przewlekłych powikłań cukrzycy oraz chorób współistniejących, zaś u ubezpieczonego nie rozpoznano przewlekłych powikłań cukrzycy. Biegła wyjaśniła, że zdaniem (...) Towarzystwa (...) oraz autorytetów z dziedziny diabetologii należy dążyć do zapewnienia chorym na cukrzycę możliwości pracy, bowiem umiarkowany wysiłek fizyczny jest jedną z metod leczenia cukrzycy – normalizuje poziom glikemii. W ocenie biegłej, choć stan zdrowia ubezpieczonego wymaga stałej opieki diabetologicznej, korygowania wyników leczenia, przyjmowania insuliny oraz okresowych hospitalizacji, to rozpoznane schorzenie nie spowodowało niezdolności do pracy (opinia, k. 14-14v a.s.).

Z uwagi na złożenie przez ubezpieczonego zastrzeżeń do ww. opinii biegłej diabetolog oraz przedłożenie nowej dokumentacji lekarskiej, powołana biegła sporządziła na zlecenie Sądu opinię uzupełniającą, w której odniosła się do dodatkowej dokumentacji medycznej. Podkreślono, że przy orzekaniu o niezdolności do pracy chorych na cukrzycę należy wziąć pod uwagę stopień nasilenia przewlekłych powikłań cukrzycy i chorób współistniejących, a nie tylko sam fakt ich występowania. Nadto biegła zwróciła uwagę, iż na podstawie dostarczonej dodatkowej dokumentacji medycznej ubezpieczonego nie można wypowiedzieć się ani co do istnienia przewlekłych powikłań cukrzycy i chorób współistniejących, ani co do stopnia ich zaawansowania, bowiem nie ma jednomyślności w rozpoznaniach dotyczących przewlekłych powikłań cukrzycy i chorób współistniejących, a co więcej w żadnym z dokumentów nie wskazano stopnia zaawansowania tych schorzeń, który ma wpływ na zakwalifikowanie ubezpieczonego jako niezdolnego do pracy (opinia uzupełniająca biegłej diabetolog, k. 30-31v a.s.).

Uwzględniając wniosek ubezpieczonego (k. 45 a.s.), a także mając na uwadze wytyczne biegłej diabetolog zawarte w pisemnej opinii uzupełniającej (k. 31v a.s.) oraz fakt przedłożenia przez ubezpieczonego kopii karty informacyjnej z leczenia szpitalnego na Oddziale Neurologicznym w S. w okresie od 27.04.2015 r. do 12.05.2015 r. i kopii zaświadczeń lekarskich, Sąd dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy neurologa i kardiologa. Powołani biegli po przeprowadzeniu badania lekarskiego, analizie dokumentacji medycznej zawartej w aktach sprawy oraz dostarczonej przez badanego rozpoznali u D. M. następujące schorzenia: neuropatię nerwów pośrodkowych i nerwu łokciowego prawego w przebiegu cukrzycy typu 1, stan po neuroinfekcji (04.2015 r.); zmiany zwyrodnieniowo-dyskopatyczne kręgosłupa piersiowego i lędźwiowo-krzyżowego z nawracającym zespołem bólowym, bez zespołu korzeniowego i bez ograniczenia funkcji ruchowej oraz nadciśnienie tętnicze umiarkowane, hiperlipidemię i otyłość. W ocenie lekarza neurologa, aktualny stan neurologiczny i układu ruchu nie naruszają sprawności organizmu ubezpieczonego w stopniu kwalifikującym orzeczenie niezdolności do pracy zawodowej zgodnej z kwalifikacjami. Rozpoznane na podstawie badania (...) uszkodzenie obu nerwów pośrodkowych i nerwu łokciowego prawego w tzw. cieśniach anatomicznych oraz subiektywne odczucia niedoczulicy rąk i stóp, zdaniem biegłych, należy uznać za neuropatię

w przebiegu cukrzycy typu I, jednak z uwagi, że uszkodzenie ww. nerwów jest we wczesnym okresie i nie ma klinicznych objawów uszkodzenia nie było podstaw do uznania ubezpieczonego za osobę niezdolną do pracy zawodowej. W opinii biegłego lekarza kardiologa, obecny stan kliniczny układu krążenia nie skutkuje niezdolnością do pracy zawodowej, a schorzenia układu sercowo-naczyniowego nie były powodem stwierdzenia przed 30.06.2014 r. częściowej niezdolności do pracy. Biegli lekarze neurolog i kardiolog potwierdzili ustalenia biegłej diabetolog, uznając ubezpieczonego za zdolnego do pracy (opinia neurologiczno-kardiologiczna, k. 50 a.s.).

W postępowaniu, którego przedmiotem jest przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, koniecznym jest ustalenie stanu zdrowia osoby ubezpieczonej, z którym to stanem związana jest przedmiotowa niezdolność do pracy. Natomiast stan zdrowia osoby ubezpieczonej bezsprzecznie jest okolicznością, dla której ustalenia, niezbędne są wiadomości specjalne w rozumieniu art. 278 § 1 k.p.c., wymagające udziału w procesie biegłych lekarzy sądowych. Kluczowa dla tego rodzaju spraw okoliczność stanu zdrowia oraz związana z nim niezdolność do pracy – w przypadku sporu co do tej okoliczności - nie może być ustalana przez Sąd samodzielnie lub wyłącznie na podstawie innych dowodów zgłoszonych przez strony postępowania. Ocena niezdolności do pracy w zakresie wymagającym wiadomości specjalnych musi znaleźć oparcie w dowodzie z opinii biegłych posiadających odpowiednią wiedzę medyczną adekwatną do rodzaju schorzeń ubezpieczonego (por. wyrok SA w Poznaniu z dnia 17 czerwca 2014 r. III AUa 1769/13, LEX nr 1509065; wyrok SA w Lublinie z dnia 31 marca 2015 r., III AUa 74/15, LEX nr 1667611). Wobec powyższego przeprowadzenie dowodu z zeznań świadka oraz z przesłuchania ubezpieczonego celem ustalenia, iż wnioskodawca D. M. jest osobą niezdolną do pracy było w niniejszej sprawie zbędne, gdyż do oceny stanu zdrowia ubezpieczonego i wpływu rozpoznanych schorzeń na stopień niezdolności do pracy konieczne są wiadomości specjalne, co wymaga udziału biegłych lekarzy.

Przy ocenie opinii wydanych w niniejszej sprawie Sąd miał na uwadze, iż opinia biegłych podlega, jak inne dowody ocenie według art. 233 § 1 k.p.c., lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłego, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji, jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu. Zgodnie z art. 233 § 1 k.p.c., Sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania na podstawie wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

Analizując opinie biegłych diabetologa, neurologa i kardiologa, Sąd doszedł do przekonania, że stanowią one miarodajny dowód w sprawie, gdyż wydane zostały przez biegłych o specjalnościach odpowiadających schorzeniom ubezpieczonego, a ponadto poprzedzone zostały analizą dokumentacji medycznej oraz badaniem wnioskodawcy. Opinie są spójne, logiczne oraz należyście uzasadnione. Z opinii sporządzonych w sprawie jednoznacznie wynika, że stwierdzone u ubezpieczonego schorzenia aktualnie nie powodują nawet częściowej niezdolności do pracy, a wnioskodawca jest obecnie zdolny do pracy. Jak bowiem wskazała biegła diabetolog, stan zdrowia wnioskodawcy wymaga stałej opieki diabetologicznej, korygowania wyników leczenia, przyjmowania insuliny a także okresów hospitalizacji, jednak D. M. jest obecnie zdolny do pracy, co więcej - umiarkowany wysiłek fizyczny jest jedną z metod leczenia cukrzycy. W opinii uzupełniającej biegła zwróciła uwagę, że w dodatkowej dokumentacji medycznej przedłożonej przez ubezpieczonego nie wskazano oceny nasilenia przewlekłych powikłań cukrzycy i chorób współistniejących, co mogłoby wpłynąć na decyzję o zakwalifikowaniu ubezpieczonego jako niezdolnego do pracy. Wprawdzie biegła neurolog w opinii z dnia 21.07.2015 r. wskazała, że rozpoznane uszkodzenie obu nerwów pośrodkowych i nerwu łokciowego prawego w tzw. cieśniach anatomicznych oraz subiektywne odczucia niedoczulicy rąk i stóp należy uznać za neuropatię w przebiegu cukrzycy typu I, jednak schorzenie to jest we wczesnym okresie bez klinicznych objawów uszkodzenia, a tym samym aktualnie nie powoduje niezdolności do pracy zawodowej. Biegły lekarz kardiolog jednoznacznie wyjaśnił, że obecny stan układu krążenia nie skutkuje niezdolnością do pracy. Ostatecznie ubezpieczony nie zgłaszał zastrzeżeń do opinii i opinii uzupełniającej biegłej diabetolog oraz do opinii kardiologa. Natomiast – jego zdaniem – opinia biegłego neurologa nie zawiera odpowiedzi dotyczącej stanu zdrowia, tj. jego pogorszenia czy polepszenia, a tym samym wniósł o uzupełnienie opinii neurologicznej co do powołanej kwestii. Oceniając zasadność ww. wniosku Sąd miał przede wszystkim na uwadze, że to cukrzyca typu 1 była

powodem stwierdzenia przed 30.06.2014 r. częściowej niezdolności do pracy. Za biegłą diabetolog należy stwierdzić, że samo występowanie neuropatii w przebiegu cukrzycy typu I nie warunkuje zakwalifikowania badanego jako osoby niezdolnej do pracy, istotny jest bowiem stopień nasilenia przewlekłych powikłań cukrzycy i chorób współistniejących, a nie tylko ich obecność. Biegła neurolog w sporządzonej opinii jednoznacznie zaś oceniła, iż uszkodzenie nerwów jest we wczesnym okresie i brak jest klinicznych objawów uszkodzenia obu nerwów pośrodkowych i nerwu łokciowego prawego w tzw. cieśniach anatomicznych, a tym samym obecny stopień zaawansowania schorzenia nie powoduje stwierdzenia niezdolności do pracy. Biegła diabetolog w opinii uzupełniającej wskazała także, że chorzy na cukrzycę, u których występują przewlekłe powikłania cukrzycy i choroby współistniejące w początkowym okresie są przez wiele lat zdolni do pracy. Wobec powyższego wniosek dowodowy ubezpieczonego o uzupełnienie opinii biegłego neurologa nie zasługiwał na uwzględnienie. Na marginesie należy wskazać, że organ rentowy nie kwestionował żadnej opinii sporządzonej w sprawie.

Sąd podzielił stanowisko zawarte w sporządzonych opiniach i uznał, że ubezpieczony D. M. jest aktualnie zdolny do pracy, a tym samym brak jest podstaw do ustalenia ubezpieczonemu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie odbywania służby wojskowej, lecz nie pozostającej w związku ze służbą, na dalszy okres po 30 czerwca 2014 r. Subiektywne przekonanie wnioskodawcy o jego złym stanie zdrowia nie może bowiem stanowić podstawy do ustalenia, że jest niezdolny do pracy. Jak już wskazano, zdaniem biegłych, pomimo stwierdzonych u ubezpieczonego schorzeń, obecnie nie powodują one chociażby częściowej niezdolności do pracy zgodnej z jego kwalifikacjami. Renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje żołnierzowi niezawodowemu (uznanemu w czasie odbywania czynnej służby wojskowej w okresie pokoju za niezdolnego do pracy) wyłącznie przez czas trwania niezdolności do wykonywania zatrudnienia. Przeprowadzone w niniejszej sprawie postępowanie dowodowe pozwoliło zaś ustalić, iż od 1 lipca 2014 r. u ubezpieczonego D. M. odpadła przesłanka niezdolności do pracy, będąca wymogiem koniecznym przyznania prawa do wnioskowanego świadczenia. Tym samym, w ocenie Sądu, zaskarżona decyzja organu rentowego z 04.08.2014 r. jest prawidłowa.

Mając na uwadze powyższe, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., odwołanie podlegało oddaleniu.